

ĐỀ CƯƠNG TUYÊN TRUYỀN
Cuộc thi trắc nghiệm “Tìm hiểu truyền thống lịch sử
huyện Chi Lăng 60 năm xây dựng và phát triển”

Chi Lăng - vùng đất giàu truyền thống lịch sử anh hùng cách mạng, gắn liền với nhiều chiến công hiển hách của cha ông ta trong suốt mấy nghìn năm dựng nước và giữ nước. Trên mảnh đất lịch sử này, cách đây vừa tròn 597 năm, Chiến thắng Chi Lăng (10/10/1427-10/10/2024) đã ghi vào sử sách là một trong mười trận thắng oanh liệt trong lịch sử đấu tranh chống ngoại xâm của dân tộc. Sau khi đàn áp cuộc khởi nghĩa Hoàng Đình Kinh, thực dân Pháp đặt Ôn Châu, Bằng Mạc thành hai đơn vị hành chính là Châu Ôn và Châu Bằng Mạc. Đồng Mỏ là Châu lỵ của Châu Ôn và Vạn Linh là Châu lỵ của Châu Bằng Mạc. Tháng 8/1945, phát xít Nhật đầu hàng đồng minh, Ban chỉ đạo khởi nghĩa ở Ôn Châu được thành lập, khẩn trương chuẩn bị giành chính quyền ở Đồng Mỏ - châu lỵ Ôn Châu. Rạng sáng ngày 23/8/1945, Đội vũ trang tuyên truyền giải phóng quân và quần chúng cách mạng ở Bằng Mạc phối hợp với quần chúng cách mạng ở Ôn Châu rầm rộ tiến về giành chính quyền ở Đồng Mỏ. Trước sự tấn công mạnh mẽ, đầy uy thế của lực lượng cách mạng, Ban chỉ huy quân Nhật buộc phải tuyên bố đầu hàng Việt Minh. Ban chỉ đạo khởi nghĩa tiến hành cuộc mít tinh biểu dương lực lượng ngay tại Đồng Mỏ. Đồng chí Phan Minh Tuệ, đồng chí Lê Thị Ngọc, thay mặt Ban chỉ đạo khởi nghĩa tuyên bố xóa bỏ chính quyền cũ, chính quyền từ nay thuộc về nhân dân. Ông Hoàng Đình Chương được cử làm Chủ tịch Ủy ban nhân dân lâm thời châu Ôn Châu. Thực hiện chủ trương của Đảng, huyện Ôn Châu và huyện Bằng Mạc đã triển khai song song hai nhiệm vụ củng cố chính quyền vững mạnh, chống thực dân Pháp xâm lược.

Nhân dịp kỷ niệm 60 năm ngày thành lập huyện Chi Lăng (16/12/1964 - 16/12/2024), nhằm khẳng định và tôn vinh những kết quả đã đạt được của Nhân dân các dân tộc huyện Chi Lăng trong sự nghiệp giải phóng dân tộc, xây dựng và bảo vệ Tổ quốc. Qua đó góp phần giáo dục, khơi dậy niềm tự hào về truyền thống lịch sử, truyền thống cách mạng; nâng cao nghĩa vụ, trách nhiệm cho các tầng lớp nhân dân trong giai đoạn mới. Tuyên truyền về những thành tựu 60 năm xây dựng, phát triển và hội nhập của huyện Chi Lăng, góp phần thực hiện thực hiện thắng lợi các nhiệm vụ chính trị, mục tiêu phát triển kinh tế, văn hóa, xã hội của huyện trong năm 2024 và nghị quyết Đại hội Đảng các cấp đã đề ra. Để cuộc thi diễn ra đạt kết quả cao và tuyên truyền, phổ biến sâu rộng lịch sử huyện Chi Lăng 60 năm xây dựng và phát triển tới cán bộ, đảng viên, công chức, viên chức, đoàn viên, hội viên, chiến sỹ lực lượng vũ trang, học sinh, sinh viên và các tầng lớp Nhân dân đang sinh sống, học tập và lao động trên địa bàn tỉnh Lạng Sơn và các tỉnh thành trong cả nước, Ban Thường vụ Huyện ủy ban hành Đề cương tuyên truyền Cuộc thi trắc nghiệm “Tìm hiểu truyền thống lịch sử huyện Chi Lăng 60 năm xây dựng và phát triển”.

1. Thành lập huyện Chi Lăng, vừa sản xuất, vừa chiến đấu, chung sức cùng cả nước đánh thắng giặc Mỹ xâm lược 1964 - 1975

Thực hiện Quyết định ngày 28/8/1964 của Hội đồng Chính phủ về việc điều chỉnh địa giới hành chính phù hợp với điều kiện thực tế của địa phương, được sự

chỉ đạo của Ủy ban hành chính tỉnh Lạng Sơn, từ cuối năm 1964, 8 xã thuộc huyện Bằng Mạc là: Thượng Cường, Gia Lộc, Hoà Bình, Bằng Mạc, Bằng Hữu, Vạn Linh, Y Tịch, Hữu Liên sáp nhập với huyện Ôn Châu thành huyện Chi Lăng. Ban Thường vụ Tỉnh uỷ đã chỉ định Ban Thường vụ Huyện uỷ Chi Lăng gồm 7 đồng chí: Lộc Nghĩa Chương, Vi Tân Minh, Chu Văn Séc, Hoàng Sự, Hồ Đức Tường, Lăng Ngọc Hồng và Nguyễn Thu Nhượng. Đồng chí Lộc Nghĩa Chương được cử làm Bí thư Huyện uỷ, đồng chí Vi Tân Minh được cử làm Phó Bí thư Huyện uỷ.

Cũng từ tháng 8/1964, trước những thất bại liên tiếp trong chiến lược “Chiến tranh đặc biệt” ở Miền Nam, đế quốc Mỹ dựng lên “Sự kiện Vịnh Bắc Bộ”, chính thức phát động cuộc chiến tranh phá hoại miền Bắc lần thứ nhất. Nhân dân miền Bắc bước vào giai đoạn mới: Vừa sản xuất, vừa chiến đấu, chống chiến tranh phá hoại của đế quốc Mỹ, củng cố hậu phương vững mạnh, góp phần chi viện sức người, sức của cho chiến trường đánh thắng. Với tinh thần cảnh giác cao, sẵn sàng chiến đấu và chiến đấu thắng lợi, ngày 17/11/1965, trung đội nữ dân quân xã Quang Lang trực chiến, phối hợp với các đơn vị bộ đội phòng không chiến đấu, bắn rơi tại chỗ 1 máy bay phản lực của Mỹ. Nhờ thành tích xuất sắc, anh dũng bắn rơi máy bay địch bằng súng bộ binh, trung đội nữ dân quân xã Quang Lang đã được Nhà nước tặng thưởng Huân chương Chiến công hạng nhì.

Mặc dù trong hoàn cảnh chiến tranh ác liệt, nhưng công tác văn hoá, xã hội vẫn được duy trì và phát triển. Số học sinh cấp I, cấp II, cấp III đều tăng lên rõ rệt. Năm 1965, huyện cũng tiến hành xây dựng một bệnh viện với 30 giường, đồng thời phân công 12 y sĩ, phát huy tinh thần người chiến sĩ áo trắng, xung phong phục vụ tại các trạm xá xã, huấn luyện y tế cho xã viên các hợp tác xã. Huyện uỷ Chi Lăng chú trọng đẩy mạnh công tác xây dựng Đảng trên cả 3 mặt tư tưởng, chính trị và tổ chức. Trong năm 1965, Huyện uỷ đã tiến hành điều động một số cán bộ tăng cường làm Bí thư ở một số xã trọng điểm, củng cố bộ máy chính quyền các cấp; tổ chức xây dựng chi bộ, Đảng bộ “4 tốt”, lấy điển hình chi bộ xã Quang Lang làm điểm... Đến cuối năm 1965, toàn huyện có trên 2.700 lá đơn tình nguyện lên đường đánh Mỹ, bảo vệ Tổ quốc. Năm 1966, với những thành tích nổi bật trong phong trào “3 đảm đang”, Hội phụ nữ huyện Chi Lăng đã được Hội phụ nữ Khu tặng bằng khen là đơn vị phụ nữ xuất sắc nhất Khu tự trị Việt Bắc năm 1966.

Tháng 9/1967, Đại hội đại biểu Đảng bộ huyện Chi Lăng lần thứ VIII được tổ chức tại Hang Hùm, Làng Nong xã Thượng Cường. Đại hội bầu Ban Chấp hành Đảng bộ khóa mới gồm 25 uỷ viên chính thức, 2 uỷ viên dự khuyết, bầu Ban Thường vụ Huyện uỷ gồm 7 đồng chí: Lộc Nghĩa Chương, Hoàng Sự, Hồ Đức Tường, Vi Cửu, Vi Ngọc Ngừ, Vi Thị Minh Phương, Vi Thiện Trọng. Đồng chí Lộc Nghĩa Chương được bầu làm Bí thư Huyện uỷ, đồng chí Hồ Đức Tường và đồng chí Hoàng Sự được bầu làm Phó bí thư Huyện uỷ.

Cũng từ năm 1967, đế quốc Mỹ mở rộng quy mô đánh phá bằng không quân đối với tỉnh Lạng Sơn, trong đó, huyện Chi Lăng nằm trên tuyến đường quốc lộ 1A và trên tuyến đường sắt Lạng Sơn - Hà Nội, là yết hầu quan trọng trong việc vận chuyển tiếp tế cho tiền tuyến, trở thành một trong những mục tiêu trọng điểm đánh phá ác liệt của đế quốc Mỹ, mà trọng tâm là ga Đồng Mỏ, trung tâm huyện lỵ, cầu Sông Hoá, cầu Bắc Thủy và khu vực Mỏ Chảo. Hưởng ứng lời kêu gọi của Chủ

tịch Hồ Chí Minh, Đảng bộ, quân và dân các dân tộc huyện Chi Lăng bước vào nhiệm vụ đẩy mạnh sản xuất, chiến đấu, kịp thời chi viện sức người sức của cho tiền tuyến với niềm tin tưởng và ý chí cách mạng cao độ.

Huyện uỷ Chi Lăng tăng cường công tác chỉ đạo, đẩy mạnh phong trào thi đua đạt năng suất 5 tấn thóc trên 1 ha rộng khắp trong toàn huyện. Đi tiên phong trong phong trào này, có các hợp tác xã Nà Nhì (Chiến Thắng), hợp tác xã Na Cà (Y Tịch), hợp tác xã Phúc Lũng (Gia Lộc), hợp tác xã Sao Thượng, Sao Hạ (Mai Sao), hợp tác xã Tổng Cải (Quan Sơn), hợp tác xã Làng Bu (Lâm Sơn).

Thực hiện công cuộc vận động xây dựng chi bộ, Đảng bộ “4 tốt”, trong năm 1968, Huyện uỷ Chi Lăng tập trung lãnh đạo các cơ sở Đảng thường xuyên tăng cường củng cố xây dựng Đảng về tư tưởng và tổ chức. Trong hoàn cảnh vừa sản xuất vừa chiến đấu, các cơ sở Đảng đã thực sự đóng vai trò lãnh đạo củng cố lực lượng vũ trang chiến đấu, duy trì sản xuất, đảm bảo giao thông thông suốt, ổn định đời sống của nhân dân, giữ gìn an ninh chính trị, trật tự an toàn xã hội. Trong 3 năm (1966- 1968), Đảng bộ huyện Chi Lăng tiến hành kết nạp được 146 đảng viên mới, đưa tổng số đảng viên trong toàn Đảng bộ lên 1.026 đồng chí.

Trong năm 1970, Uỷ ban hành chính huyện Chi Lăng cũng chú trọng chỉ đạo đẩy mạnh phát triển, giao thông, giáo dục, y tế và củng cố lực lượng dân quân tự vệ khắp các thôn bản. Theo đó, các ngành, các cấp chính quyền, đoàn thể triển khai công tác, huy động nhân dân thi công hoàn thành tuyến đường từ trung tâm xã Lâm Sơn đi Chiến Thắng dài 25 km; làm mới được 108 km đường liên xã, liên thôn, đưa hệ thống đường giao thông trong toàn huyện lên 304 km...

Năm 1972, thực hiện Chỉ thị của Tỉnh uỷ, huyện uỷ Chi Lăng tập trung chỉ đạo triển khai kế hoạch phòng không sơ tán, thường xuyên kiểm tra, đôn đốc các địa bàn trọng điểm là Quang Lang, thị trấn Đồng Mỏ, Mai Sao, Nhân Lý, Bắc Thủy và Vân Thủy, có kế hoạch nhằm hạn chế tới mức thấp nhất thiệt hại về người và của khi máy bay địch đánh phá, đồng thời triển khai giải toả hàng hoá an toàn, nhanh chóng khắc phục khó khăn, đảm bảo giao thông thông suốt trong mọi tình huống. Xí nghiệp Mỏ đá IV và Đội vận tải thô sơ thị trấn Đồng Mỏ cùng góp sức, cùng chung chiến hào đánh Mỹ và lập nhiều thành tích xuất sắc bảo vệ và giải toả hàng hóa quốc phòng đến nơi quy định an toàn.

Công tác giáo dục, y tế, văn hoá có bước phát triển mới. Trong năm học 1973 - 1974, học sinh thi tốt nghiệp cấp II của huyện đạt 89%. Đồng thời, ngành giáo dục Lạng Sơn xúc tiến mở thêm một phân trường cấp III đặt tại trung tâm xã Hoà Bình, kịp thời đón nhận con em các dân tộc trong vùng theo học.

Đến năm 1975, với nỗ lực khắc phục mọi khó khăn, các ngành, các cấp, các hợp tác xã tiếp tục giành được nhiều thắng lợi quan trọng trên nhiều lĩnh vực. Nhất là trên mặt trận sản xuất nông nghiệp đạt nhiều bước tiến mới, đảm bảo diện tích, năng suất, sản lượng cây trồng lương thực. Huyện uỷ Chi Lăng cũng xúc tiến chỉ đạo các ngành, các cấp chú trọng củng cố phong trào hợp tác xã; chỉ đạo thi công hoàn thành 317 công trình thủy lợi lớn nhỏ; hướng dẫn các hợp tác xã xây dựng 51 lò sấy thuốc lá, 152 nhà kho, 150 sân phơi, trang bị 26 máy xay xát; củng cố hệ thống các trạm truyền thanh với hơn 1.000 loa truyền thanh, góp phần đưa thông

tin kịp thời chủ trương, chính sách của Đảng và Nhà nước tới nhân dân. Hệ thống các trường phổ thông các cấp, trường bổ túc văn hoá được mở rộng...

Trải qua 10 năm (1965-1975), Đảng bộ, quân và dân các dân tộc trong huyện tự hào về những thành tích đạt được trong sản xuất, chiến đấu và phục vụ chiến đấu. Sản xuất ngày càng phát triển, đời sống mọi mặt của nhân dân ngày càng được cải thiện và nâng cao. Trong kháng chiến chống Mỹ, cứu nước, đã có 1.906 người con của quê hương Chi Lăng lên đường tham gia chiến đấu ở các chiến trường, trong đó có 393 đồng chí đã hy sinh anh dũng vì độc lập tự do của Tổ quốc. Đồng chí Hoàng Quyết, người con ưu tú của quê hương được Nhà nước phong tặng danh hiệu Anh hùng lực lượng vũ trang nhân dân. Do có những thành tích xuất sắc trong cuộc kháng chiến, nhiều gia đình, các thế hệ cán bộ, chiến sĩ trong huyện đã được Nhà nước tặng thưởng 3.085 huân, huy chương các loại, hàng nghìn mẹ và chị đã được trao tặng danh hiệu “Phụ nữ 3 đảm đang”.

Phát huy thành tích đạt được, Đảng bộ và nhân dân các dân tộc huyện Chi Lăng quyết tâm vững bước vào thời kỳ mới, xây dựng chủ nghĩa xã hội và bảo vệ Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa trên mảnh đất vốn có truyền thống hào hùng của dân tộc.

2. Chung sức xây dựng và bảo vệ Tổ quốc XHCN 1976 - 1985

Năm 1976, thực hiện Nghị quyết của Quốc hội nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam, hai tỉnh Lạng Sơn và Cao Bằng sáp nhập thành tỉnh Cao Lạng. Giữa năm 1976, Tỉnh uỷ Lạng Sơn quyết định phân công điều động đồng chí Phùng Lê Chương làm Bí thư Huyện uỷ Chi Lăng thay đồng chí Triệu Việt Hương đi nhận nhiệm vụ mới.

Thực hiện Nghị quyết Đảng bộ tỉnh Cao - Lạng về nhiệm vụ phát triển kinh tế xã hội, từ ngày 24 đến ngày 27/01/1978, Đại hội Đảng bộ huyện Chi Lăng lần thứ XII được tổ chức tại Hội trường UBND huyện. Đại hội tiến hành bầu Ban Chấp hành Đảng bộ khoá XII gồm 29 đồng chí, trong đó có 02 uỷ viên dự khuyết. Ban Thường vụ Huyện uỷ gồm các đồng chí: Vi Văn Vinh, Hoàng Sự, Hoàng Đình Sâm, Vi Thiện Trọng, Nguyễn Ngọc Khởi, Vi Cường, Lộc Ngọc Hải, Nông Công Mây và Đinh Văn Hương. Đồng chí Vi Văn Vinh được bầu làm Bí thư Huyện uỷ, đồng chí Hoàng Sự và đồng chí Hoàng Đình Sâm được bầu làm Phó bí thư Huyện uỷ.

Để tăng cường củng cố quan hệ sản xuất mới, trong năm 1978, Huyện uỷ chỉ đạo đẩy mạnh củng cố phong trào hợp tác xã nông nghiệp theo hướng tổ chức lại sản xuất, kiên quyết đấu tranh với các hiện tượng tiêu cực, đưa các hợp tác xã nông nghiệp phát triển theo định hướng đúng, tổ chức hàng trăm cán bộ quản lý hợp tác xã đi học nghiệp vụ. Nhờ đó, tỷ lệ số hộ nông dân trong huyện tự nguyện vào con đường làm ăn tập thể ngày càng đông, từ 50% năm 1975 lên 91,5% năm 1978. Trong năm 1977, toàn huyện có 7 đơn vị dân quân đạt danh hiệu quyết thắng, đến năm 1978 tăng lên 17 đơn vị đạt danh hiệu quyết thắng, với trang bị vũ khí đầy đủ và xây dựng được phương án tác chiến, sẵn sàng nhận lệnh triển khai công tác chiến đấu, bảo vệ quê hương.

Để phù hợp với điều kiện hoàn cảnh và tình hình chung của đất nước, ngày 31/12/1978, Quốc hội nước Cộng hoà xã hội chủ nghĩa Việt Nam quyết định tách tỉnh Cao Lạng thành hai tỉnh Lạng Sơn và Cao Bằng.

Với cố gắng khắc phục mọi khó khăn, vừa sản xuất, vừa chuẩn bị mọi mặt phục vụ chiến đấu, trong năm 1979, Đảng bộ và nhân dân các dân tộc huyện Chi Lăng đã giành được nhiều thành tích quan trọng trên mọi lĩnh vực phát triển kinh tế- xã hội. Tổng sản lượng lương thực đạt gần 10.000 tấn, chăn nuôi được đẩy mạnh, đàn trâu bò tiếp tục tăng, bước đầu xây dựng các hợp tác xã chăn nuôi trâu, bò ở Hữu Lân, Lâm Sơn; xây dựng trại lợn giống ở xã Quang Lang. Quan hệ sản xuất được ổn định, phong trào hợp tác hoá nông nghiệp có nhiều bước phát triển mới, tích cực với 91,7% số hộ nông dân trong toàn huyện vào hợp tác xã làm ăn tập thể. Công tác giáo dục luôn được chú ý phát triển, năm học 1978- 1979, số lượng học sinh tăng lên không ngừng. Trường cấp I có 337 lớp với 11.678 học sinh, Trường cấp II có 83 lớp với 3.032 học sinh, Trường cấp III có 20 lớp với 880 học sinh; Trường bổ túc văn hóa có 12 lớp với 294 học viên. Công tác phát triển Đảng thường xuyên được đẩy mạnh nhằm tăng cường sức chiến đấu của tổ chức Đảng, trong năm 1979, toàn huyện tiến hành kết nạp thêm 90 đảng viên mới.

Từ ngày 24 đến ngày 27/10/1979, Đại hội đại biểu Đảng bộ huyện Chi Lăng lần thứ XIII được tổ chức tại Hội trường Ủy ban nhân dân huyện. Đại hội tiến hành bầu Ban Chấp hành Đảng bộ khoá XIII gồm 35 đồng chí. Đồng chí Hoàng Đình Sâm được bầu làm Bí thư Huyện uỷ, đồng chí Lộc Ngọc Hải và đồng chí Vi Thiện Trọng được bầu làm Phó Bí thư Huyện uỷ.

Sau thắng lợi của cuộc chiến đấu bảo vệ biên giới Tổ quốc (tháng 2/1979), huyện Chi Lăng trở thành địa bàn quan trọng mang tính chiến lược. Đầu năm 1980, toàn huyện huy động hàng ngàn lượt người đào đắp 464 hầm, hào phục vụ sẵn sàng chiến đấu; vận động cán bộ và nhân dân, từ cơ quan, nhà trường, bệnh viện, các gia đình đều có hầm hào trú ẩn; đẩy mạnh công tác tuyển quân, động viên trên 185 thanh niên lên đường nhập ngũ; xúc tiến thành lập tiểu đoàn chủ lực địa phương nhằm tăng cường, bổ sung vào quân chủ lực của tỉnh.

Trên mặt trận phát triển kinh tế, Đảng bộ huyện dành thời gian tập trung vào lãnh đạo sản xuất nông nghiệp, phát động toàn dân thi đua lao động sản xuất, áp dụng khoa học kỹ thuật, cải tiến quản lý đối với từng vùng kinh tế theo quy hoạch. Tổng sản lượng lương thực hàng năm tăng lên đáng kể, từ 10.657 tấn năm 1980, lên 14.092 tấn năm 1982, bước đầu giải quyết được vấn đề lương thực, ổn định đời sống nhân dân.

Đến năm 1982, cùng với tiếp nhận một số Đảng bộ, chi bộ các sở, ban, ngành của tỉnh về công tác và sinh hoạt tại địa phương, nâng tổng số đảng viên trong toàn Đảng bộ lên tới 2.419 đảng viên.

Từ ngày 5 đến ngày 9/11/1982, Đại hội đại biểu Đảng bộ huyện Chi Lăng lần thứ XIV được tổ chức tại Hội trường Ủy ban nhân dân huyện. Đại hội bầu đồng chí Chu Viết Nhảm làm Bí thư Huyện uỷ, đồng chí Hoàng Tiến và đồng chí Lô Phát Thăng được bầu làm Phó Bí thư Huyện uỷ.

Đến năm học 1984 - 1985, toàn huyện có 27 trường học, hầu hết các xã đều có trường cấp I + II, số học sinh các cấp trong toàn huyện có 14.459 em, chất lượng dạy và học được nâng lên. Đội ngũ giáo viên được tăng cường với 760 giáo viên, trong đó hệ Đại học có 70 người; kỳ thi chuyển cấp và thi tốt nghiệp các cấp đều đạt 87% trở lên. Đến năm 1986, huyện tiến hành chỉ đạo ngành y tế củng cố lại các trạm xá xã đi vào hoạt động; xây dựng và nâng cấp Bệnh viện trung tâm và hai phòng khám đa khoa với hơn 70 giường bệnh, đảm bảo công tác điều trị bệnh và khám chữa bệnh ban đầu cho nhân dân. Trong đợt ra quân sản xuất 1984 - 1985, 28 thanh niên tiên tiến được kết nạp vào đoàn, 17 đoàn viên được giới thiệu kết nạp và đứng trong hàng ngũ của Đảng. Hội Phụ nữ huyện đẩy mạnh tuyên truyền, củng cố và xây dựng thêm 17 tổ Hội phụ nữ, đồng thời phát động trong giới chị em tích cực tham gia phong trào lao động sản xuất, xây dựng người phụ nữ mới trở thành lực lượng tiên phong trong việc quyên góp ủng hộ và thăm các đơn vị bộ đội đóng trên địa bàn, vận động hội viên mua công trái xây dựng Tổ quốc, xứng đáng với danh hiệu người phụ nữ giỏi việc nước, đảm việc nhà trong công cuộc xây dựng và bảo vệ Tổ quốc xã hội chủ nghĩa.

3. Đảng bộ huyện Chi Lăng lãnh đạo nhân dân thực hiện đường lối đổi mới của Đảng (1986 - 1995)

Ngày 14/8/1986, Ban Thường vụ Huyện ủy Chi Lăng đã ban hành Chỉ thị số 09-CT/HU về việc phát động phong trào thi đua chào mừng Đại hội Đảng bộ các cấp. Chỉ thị nêu rõ: Theo Quyết định của Trung ương và của Tỉnh ủy Lạng Sơn, Đại hội lần thứ VI của Đảng sẽ được tổ chức vào tháng 12/1986, Đại hội lần thứ X của tỉnh sẽ tổ chức vào quý IV năm 1986, Đại hội Đảng bộ huyện Chi Lăng sẽ được tổ chức vào tháng 9/1986 và Đại hội cấp cơ sở hoàn thành trước ngày 25/8/1986.

Từ ngày 20 đến 25/9/1986, Đại hội đại biểu Đảng bộ huyện Chi Lăng lần thứ XV, nhiệm kỳ 1986 - 1988 được tổ chức tại Hội trường Ủy ban nhân dân huyện. Dự đại hội có 229 đại biểu đại diện cho hơn 1.600 đảng viên trong toàn Đảng bộ huyện.

Đại hội đề ra phương hướng, nhiệm vụ, mục tiêu cụ thể giai đoạn **1986 - 1988**:

Về công tác xây dựng Đảng: Mục tiêu phấn đấu hết năm 1987 toàn Đảng bộ huyện không còn cơ sở đảng yếu kém; phấn đấu hết năm 1988 tất cả đảng viên đều được bồi dưỡng chương trình lý luận sơ cấp; đẩy mạnh phát triển đảng viên mới, chỉ tiêu mỗi năm kết nạp từ 150 đến 200 đảng viên mới, kiên quyết đưa ra khỏi đảng những người thoái hóa, biến chất, vi phạm kỷ luật không còn đủ tư cách. Giai đoạn 1986-1988, Đảng bộ huyện kết nạp được 200 đảng viên mới; riêng năm 1987, kết nạp được 110 đảng viên mới. Công tác kỷ luật đảng được đề cao, trong 2 năm (1987 - 1988), Đảng bộ huyện Chi Lăng đã cử 7 đồng chí đi học các lớp lý luận chính trị, 4 đồng chí học văn hóa. Huyện ủy xử lý kỷ luật 129 cán bộ, đảng viên có vi phạm khuyết điểm (đưa ra khỏi đảng 42 người).

Đại hội đã bầu ra 39 đồng chí Ủy viên chính thức Ban Chấp hành Đảng bộ huyện khóa XV, nhiệm kỳ 1986-1988. Tại Hội nghị lần thứ nhất Ban Chấp hành Đảng bộ huyện khóa XV đã tiến hành bầu Ban Thường vụ Huyện ủy gồm 13 đồng

chí, đồng chí Hoàng Thanh được bầu làm Bí thư Huyện ủy, đồng chí Vy Trọng Thủy và đồng chí Chu Viết Nhảm được bầu làm Phó Bí thư Huyện ủy. Đại hội đã bầu đoàn đại biểu đi dự Đại hội Đảng bộ tỉnh Lạng Sơn lần thứ X gồm 34 đồng chí.

Ngày 19/4/1987, cùng với cử tri cả nước, đông đảo cử tri huyện Chi Lăng đã phấn khởi, nô nức tham gia bầu cử Đại biểu Quốc hội khóa VIII, nhiệm kỳ 1987 - 1992; bầu cử đại biểu HĐND cấp huyện, cấp xã. HĐND huyện khóa XIII bầu được 57 đại biểu, tại kỳ họp thứ nhất, HĐND huyện bầu ông Chu Viết Nhảm làm Chủ tịch UBND huyện; ông Hoàng Đình Kiên, ông Nguyễn Văn Bảng, ông Hoàng Đình Tân, ông Nguyễn Thế Tuy làm Phó Chủ tịch UBND huyện khóa XIII.

Các nội dung về phát triển KT - XH trong nhiệm kỳ 1986 - 1988:

Đảng bộ huyện luôn xác định sản xuất lương thực-thực phẩm có ý kiến quan trọng đối với địa phương. Trong đó, nông nghiệp được coi là mặt trận hàng đầu, phải đạt cho được mục tiêu lương thực, thực phẩm và cây công nghiệp ngắn ngày.

Mặt trận nông - lâm nghiệp được xác định là nhiệm vụ quan trọng, cấp bách. Huyện đã xác định được cơ cấu cây trồng **chính** phù hợp với đặc điểm, điều kiện thổ nhưỡng ở 3 vùng kinh tế là: Vùng dọc đường Quốc lộ 1A, ngoài sản xuất lúa tập trung thâm canh, mở rộng diện tích trồng cây thuốc lá; Vùng các xã trong núi đá tập trung thâm canh cây ngô; Vùng các xã núi đất tập trung thâm canh cây lúa.

Về chăn nuôi ở cả 3 khu vực: gia đình, tập thể và quốc doanh thu được kết quả tích cực, đặc biệt đẩy mạnh và khuyến khích chăn nuôi hộ gia đình với phương châm Nhà nước và nhân dân cùng làm bằng hình thức đầu tư và ký gửi, tăng cường chăn nuôi quốc doanh và tập thể. Trong quá trình thực hiện, một số xã có thành tích tốt trong việc duy trì đàn trâu, bò như: xã Vân Thủy, xã Hữu Kiên được đánh giá rút kinh nghiệm trong toàn huyện.

Để phát triển sản xuất, tăng năng suất cây trồng, Huyện ủy Chi Lăng xác định công tác thủy lợi có vai trò đặc biệt quan trọng. Với phương châm Nhà nước-Tập thể - Nhân dân cùng làm, huyện tiếp tục kiên trì động viên quần chúng tập trung giải quyết khâu thủy lợi để phục vụ sản xuất, từng bước vươn lên giải quyết tốt vấn đề lương thực, thực phẩm.

Được sự chỉ đạo trực tiếp của Ban Thường vụ Tỉnh ủy, từ ngày 22 đến ngày 24/12/1988, Đảng bộ huyện Chi Lăng tổ chức Đại hội đại biểu lần thứ XVI, nhiệm kỳ 1988 - 1990, tại Hội trường UBND huyện Chi Lăng. Dự Đại hội có 206 đại biểu đại diện cho hơn 1.700 đảng viên trong toàn Đảng bộ huyện. Đại hội đã bầu ra 33 đồng chí Ủy viên chính thức Ban Chấp hành Đảng bộ huyện khóa XVI, nhiệm kỳ 1988 - 1990. Tại Hội nghị lần thứ nhất, Ban Chấp hành Đảng bộ huyện, khóa XVI đã bầu ra Ban Thường vụ Huyện ủy gồm 11 đồng chí, đồng chí Hoàng Thanh tiếp tục được bầu làm Bí thư Huyện ủy; đồng chí Phùng Mục và đồng chí Chu Viết Nhảm đầu bầu làm Phó Bí thư Huyện ủy.

Thực hiện Chỉ thị 53-CT/TW, ngày 21/8/1989 của Bộ Chính trị về lãnh đạo cuộc bầu cử đại biểu HĐND ba cấp năm 1989. Ngày 19/11/1989, huyện Chi Lăng đã tập trung lãnh đạo, chỉ đạo hoàn thành cuộc bầu cử HĐND huyện khóa XIV, nhiệm kỳ 1989 - 1994 trên địa bàn huyện thành công tốt đẹp. Kết quả bầu được 50 đại biểu HĐND cấp huyện. Tại kỳ họp thứ nhất, HĐND huyện khóa XIV, nhiệm

kỳ 1989 - 1994 đã bầu các chức danh của HĐND và UBND huyện như sau: ông Vy Trọng Thủy được bầu làm Chủ tịch HĐND huyện; ông Nguyễn Văn Bằng được bầu làm Phó Chủ tịch HĐND huyện; ông Hoàng Văn Năm được bầu làm thư ký HĐND huyện; ông Vi Văn Hoàng được bầu làm Chủ tịch UBND huyện; các ông: Hoàng Đình Kiên, Lê Công Thắng, Nguyễn Thế Tuy được bầu làm Phó Chủ tịch UBND huyện, khóa XIV, nhiệm kỳ 1989 - 1994. Từ năm 1990, huyện Chi Lăng có 21 đơn vị hành chính cấp xã ổn định.

Thực hiện sự chỉ đạo của Tỉnh ủy Lạng Sơn, từ ngày 18 đến 20/3/1991, Đại hội Đại biểu Đảng bộ huyện Chi Lăng lần thứ XVII (vòng 1) được tổ chức tại Hội trường Ủy ban nhân dân huyện. Đại hội có 200 đại biểu đại diện cho hơn 1600 đảng viên trong toàn Đảng bộ huyện tham dự. Đại hội thảo luận đóng góp ý kiến vào dự thảo Văn kiện của Ban Chấp hành Trung ương trình Đại hội Đảng toàn quốc lần thứ VII. Đại hội bầu đoàn đại biểu đi dự Đại hội Đảng bộ tỉnh lần thứ XI, gồm 20 đại biểu chính thức, gồm các đồng chí: Đoàn Ngọc Bình, Hoàng Văn Cẩm, Hoàng Văn Giao, Vi Văn Hoàng, Nông Thị Hạp, Lê Kim Hòa, Lương Văn Kịch, Phùng Mục, Hoàng Duy Mỹ, Chu Viết Nhảm (đại biểu tỉnh gửi ứng cử tại huyện), Trịnh Ngọc (đại biểu tỉnh gửi ứng cử tại huyện), Vi Văn Nhận, Nguyễn Văn Phương, Triệu Tú, Vy Trọng Thủy, Vy Văn Thành, Hoàng Văn Tập, Đào Văn Thuận, Nguyễn Đăng Lạng (đại biểu tỉnh gửi ứng cử tại huyện), Hoàng Văn Thành; 04 đại biểu dự khuyết, gồm các đồng chí: Phạm Thị Khoa, Liễu Quang Khải, Phương Mai, Lý Văn Tài.

Được sự chỉ đạo trực tiếp của Tỉnh ủy Lạng Sơn, từ ngày 16 đến ngày 18/10/1991, Đảng bộ huyện Chi Lăng tổ chức Đại hội đại biểu lần thứ XVII (vòng 2), nhiệm kỳ 1991 - 1995 tại Hội trường Ủy ban nhân dân huyện. Dự Đại hội có 194 đại biểu đại diện cho hơn 1600 đảng viên trong toàn Đảng bộ huyện. Đại hội thảo luận, tham gia đóng góp ý kiến vào dự thảo Báo cáo chính trị của Ban Chấp hành Đảng bộ tỉnh khóa X trình Đại hội Đảng bộ tỉnh Lạng Sơn khóa XI; thảo luận, đóng góp ý kiến vào dự thảo Báo cáo chính trị của Ban Chấp hành Đảng bộ huyện khóa XVI trình Đại hội Đại biểu Đảng bộ huyện khóa XVII.

Đại hội khẳng định quyết tâm đổi mới theo tinh thần của Cương lĩnh xây dựng đất nước trong thời kỳ quá độ lên chủ nghĩa xã hội, đưa Chi Lăng vững bước tiến lên theo con đường mà Đảng, Bác Hồ và nhân dân ta đã lựa chọn. Đại hội bầu Ban Chấp hành Đảng bộ huyện khoá XVII, nhiệm kỳ 1991 - 1995 gồm 33 đồng chí: Phùng Mục, Hoàng Ngọc Báo, Vi Văn Hoàng, Lương Quốc Hối, Vy Trọng Thủy, Nguyễn Văn Bằng, Lương Văn Kịch, Nông Thị Hạp, Vy Văn Thành, Nguyễn Thế Tuy, Lê Kim Hòa, Hoàng Văn Tập, Hoàng Văn Cẩm, Đoàn Ngọc Bình, Nguyễn Văn Phương, Hoàng Văn Giao, Vi Văn Nhận, Hoàng Văn Năm, Hoàng Xuân Thành, Trịnh Hồng Liên, Nông Văn Nhớ, Trương Hồng Khiêm, Hoàng Duy Mỹ, Nông Văn Nghĩa, Phạm Thị Khoa, Đào Văn Thuận, Lê Công Thắng, Lương Văn Hối, Vi Văn Thế, Linh Quang Bút, Lý Văn Tài, Phùng Đức Tứ, Trần Cao Khiết.

Hội nghị lần thứ nhất Ban chấp hành Đảng bộ huyện khóa XVII, nhiệm kỳ 1991 - 1995 tiến hành bầu Ban Thường vụ Huyện ủy gồm 09 đồng chí: Phùng Mục, Hoàng Ngọc Báo, Vi Văn Hoàng, Lương Quốc Hối, Vy Trọng

Thủy, Nguyễn Văn Bằng, Lương Văn Kịch, Nông Thị Hạp, Vy Văn Thành. Đồng chí Phùng Mục được bầu làm Bí thư Huyện ủy; đồng chí Hoàng Ngọc Báo và đồng chí Vi Văn Hoàng được bầu làm Phó Bí thư Huyện ủy. Hội nghị đã bầu Ủy ban Kiểm tra Huyện ủy gồm 05 đồng chí, đồng chí Lương Quốc Hợi được bầu làm chủ nhiệm Ủy ban Kiểm tra Huyện ủy.

Tháng 3/1994 đồng chí Phùng Mục, Bí thư Huyện ủy được điều động về tỉnh nhận công tác khác. Đồng chí Vy Trọng Thủy, Ủy viên Ban Thường vụ Huyện ủy, Trưởng Ban Tuyên giáo Huyện ủy, Chủ tịch Hội đồng nhân dân huyện được bầu làm Bí thư Huyện ủy, khóa XVII, nhiệm kỳ 1991 - 1995.

Từ ngày, 07 đến ngày 09/4/1994, Ban Chấp hành Đảng bộ huyện Chi Lăng, khóa XVII, nhiệm kỳ 1991 - 1995 tổ chức Hội nghị Đại biểu giữa nhiệm kỳ. Hội nghị kiểm điểm sau hơn hai năm thực hiện Nghị quyết Đại hội Đảng toàn quốc lần thứ VII, Nghị quyết Đại hội Đảng bộ tỉnh lần thứ XI, Nghị quyết Đại hội Đảng bộ huyện lần thứ XVII: kinh tế của huyện có bước phát triển khá, khắc phục được tình trạng thiếu thốn về lương thực, thực phẩm, các mặt hàng tiêu dùng khác.

Bên cạnh đó, Hội nghị đã chỉ ra các mặt hạn chế, yếu kém cần khắc phục đó là: kinh tế chậm phát triển, phương thức canh tác còn lạc hậu; chuyển dịch cơ cấu sản xuất chậm. Cơ sở vật chất kỹ thuật còn nhỏ bé, thiếu vốn đầu tư cho kết cấu hạ tầng. Trình độ dân trí còn thấp, chưa có đội ngũ cán bộ quản lý, kinh doanh giỏi. Tiếp cận, thích nghi với cơ chế thị trường còn thiếu nhạy bén.

Hội nghị đề ra phương hướng nhiệm vụ của Đảng bộ trong 02 năm 1994 - 1995 là: phát triển kinh tế đa dạng, tổng hợp, chuyển dịch cơ cấu sản xuất của từng vùng thật hợp lý, chuyển sản xuất từ tự cấp, tự túc sang sản xuất hàng hóa, ứng dụng rộng rãi các tiến bộ khoa học kỹ thuật vào sản xuất, kinh doanh không ngừng tăng năng suất, sản xuất và chất lượng sản phẩm.

Hội nghị tiến hành bầu bổ sung Ủy viên Ban Chấp hành Đảng bộ huyện khóa XVII, nhiệm kỳ 1991 - 1995, gồm 09 đồng chí: Hoàng Việt Dũng, Hoàng Triều Dương, Nông Quang Đảm, Trần Văn Lày, Lâm Văn Khê, Lăng Văn Năm, Đoàn Thị Tĩnh, Triệu Hồng Tráng, Hoàng Trúc. Lúc này Ban Chấp hành Đảng bộ huyện có 37 đồng chí.

Đến hết năm 1995, 90% số hộ nông dân được cấp giấy chứng nhận quyền sử dụng đất. Để đảm bảo tưới tiêu phục vụ sản xuất nông nghiệp, huyện chú trọng chỉ đạo thực hiện giải quyết tốt khâu thủy lợi, đặc biệt là chống hạn, tạo điều kiện cho thâm canh và ổn định mùa vụ. Lợi ích kinh tế từ cơ chế khoán mới ngày càng có tác động mạnh mẽ đến động lực lao động sản xuất của người nông dân. Vì vậy, sản xuất nông nghiệp tăng khá và phát triển đặc biệt, sản xuất lương thực tăng cả năng suất và sản lượng, cả lúa và màu, đáp ứng nhu cầu đời sống và tăng lương thực hàng hóa. Tổng sản lượng lương thực quy thóc năm 1991 đạt 4.801,5 tấn, năm 1993 đạt 22.664,6 tấn, đến năm 1995 đạt 21.831 tấn (so với năm 1991 đạt 174,3%, so với mục tiêu đại hội đạt 104%).

Sự nghiệp y tế luôn được coi trọng, cơ sở vật chất và đội ngũ y bác sỹ được tăng cường cả tuyến huyện và xã. Mạng lưới y tế từ huyện đến xã, đến các thôn bản được củng cố, hoạt động có hiệu quả hơn, góp phần đẩy mạnh công tác chăm

sóc sức khỏe ban đầu cho nhân dân. Việc chăm sóc, bảo vệ trẻ em được chú ý hơn. Năm 1993, tỷ lệ trẻ em suy dinh dưỡng toàn huyện là 53,9%, đến năm 1995, giảm xuống còn 37,4%. Công tác dân số - kế hoạch hóa gia đình được quan tâm hơn, tập trung chỉ đạo các ngành chức năng phối hợp với các đoàn thể nhân dân tuyên truyền vận động các đối tượng trong độ tuổi sinh đẻ thực hiện các biện pháp tránh thai, hạn chế sinh đẻ. Các xã Mai Sao, Chi Lăng, Gia Lộc, Vạn Linh, Hòa Bình, Bắc Thủy... đã tạo được phong trào rộng rãi. Tỷ lệ phát triển dân số những năm 1991-1992 là 2,32% giảm xuống còn 1,7% năm 1995.

Phong trào xóa đói giảm nghèo với tinh thần giúp nhau làm kinh tế được phát động rộng rãi trong nhân dân, thông qua các tổ chức, bằng các chương trình dự án việc làm, từng bước cải thiện đời sống nhân dân. Trong đó, vai trò chính quyền cơ sở là hết sức quan trọng với sự tham gia tích cực của các ngành, các đoàn thể giúp các hộ chính sách. Nhờ vậy, một số xã đã xóa được hộ đói, giảm hộ nghèo đáng kể (theo tiêu chuẩn quốc gia). Đến năm 1995, diện đói nghèo trong toàn huyện giảm xuống còn 19%. Hàng năm, mức sống các gia đình tăng lên rõ rệt. Bình quân lương thực đầu người trong huyện tăng từ 180,7kg (năm 1991) lên gần 400kg (năm 1995), thu nhập bình quân đầu người năm 1995 đạt 1.571.000 VNĐ/người/năm.

Ngày 20/11/1994, cử tri phấn khởi, nô nức tới các điểm bầu cử trong toàn huyện thực hiện quyền bầu cử, lựa chọn những đại biểu xứng đáng tham gia Hội đồng nhân dân các cấp. Cuộc bầu cử trên địa bàn huyện diễn ra an toàn, đúng luật. Kết quả đã bầu được 35 đại biểu Hội đồng nhân dân huyện khóa XV, nhiệm kỳ 1994 - 1999. Tại kỳ họp thứ nhất, Hội đồng nhân dân huyện khóa XV đã bầu ông Vy Trọng Thủy làm Chủ tịch Hội đồng nhân dân huyện; bầu ông Phùng Đức Tứ làm Phó Chủ tịch Hội đồng nhân dân huyện, khóa XV, nhiệm kỳ 1994 - 1999. Kỳ họp đã bầu ông Vy Văn Thành làm Chủ tịch Ủy ban nhân dân huyện; bầu các ông: Lê Công Thắng, Trần Tiến Minh làm Phó Chủ tịch Ủy ban nhân dân huyện, khóa XV, nhiệm kỳ 1994 - 1999.

Thực hiện Nghị quyết Hội nghị lần thứ ba Ban Chấp hành Trung ương khoá VII Về đổi mới và chỉnh đốn Đảng. Ban Chấp hành Đảng bộ huyện đã tổ chức học tập quán triệt sâu rộng trong toàn Đảng bộ. Nội dung tập trung vào hai vấn đề đổi mới và chỉnh đốn tổ chức cơ sở đảng. Kết quả, số tổ chức cơ sở đảng của Đảng bộ huyện Chi Lăng đạt trong sạch vững mạnh hàng năm tăng. Số tổ chức đảng yếu kém từ 13 cơ sở năm 1991, giảm xuống còn 5 cơ sở năm 1995. Công tác phát triển đảng viên mới được các cấp ủy đảng xác định là nhiệm vụ quan trọng trong công tác xây dựng Đảng. Đội ngũ đảng viên không ngừng tăng nhanh về số lượng và chất lượng. Trong 5 năm (1991-1995), toàn Đảng bộ huyện kết nạp được 234 đảng viên. **Hầu hết đảng viên mới kết nạp tuổi đời còn trẻ, có trình độ đã góp phần tăng thêm sức chiến đấu cho Đảng bộ huyện.**

4. Đảng bộ huyện Chi Lăng lãnh đạo nhân dân đẩy mạnh CNH - HDH nông nghiệp nông thôn (1996 - 2005)

Từ ngày 13 đến ngày 16/3/1996, Đại hội đại biểu Đảng bộ huyện Chi Lăng lần thứ XVIII được tổ chức tại Hội trường Ủy ban nhân dân huyện. Dự Đại hội có

160 đại biểu đại diện cho hơn 1600 đảng viên trong toàn Đảng bộ huyện tham dự. Đại hội thông qua báo cáo chính trị của Ban Chấp hành Đảng bộ khóa XVII, đề ra phương hướng, nhiệm vụ phát triển kinh tế - xã hội trong 5 năm (1996-2000): chuyển dịch cơ cấu kinh tế theo hướng: nông - lâm - công nghiệp - chế biến dịch vụ - du lịch. Trên cả 3 vùng kinh tế nhằm tạo ra sản phẩm hàng hóa phong phú, đa dạng. Phân đầu nhịp độ tăng trưởng kinh tế bình quân hàng năm là 12%, tỷ trọng ngành - nông lâm nghiệp từ 71% xuống 57%; công nghiệp, tiểu thủ công nghiệp từ 3,7% lên 13%; thương mại - dịch vụ đạt 30% vào năm 2000. Thu nhập bình quân đầu người hàng năm tăng 11%.

Đại hội bầu Ban Chấp hành Đảng bộ huyện Chi Lăng khóa XVIII, nhiệm kỳ 1996 - 2000, gồm 35 đồng chí; Hội nghị lần thứ nhất BCH Đảng bộ huyện Chi Lăng khóa XVIII, nhiệm kỳ 1996-2000 đã bầu Ban Thường vụ Huyện ủy gồm 10 đồng chí. Đồng chí Vy Trọng Thủy tiếp tục được tín nhiệm bầu làm Bí thư Huyện ủy; đồng chí Lương Quốc Hợi và đồng chí Vy Văn Thành được bầu làm Phó Bí thư Huyện ủy. Đại hội đại biểu Đảng bộ huyện Chi Lăng lần thứ XVIII, nhiệm kỳ 1996-2000: Bầu Đoàn Đại biểu đi dự Đại hội Đảng bộ tỉnh Lạng Sơn lần thứ XII gồm 20 đại biểu.

Đảng bộ và chính quyền huyện Chi Lăng đã chỉ đạo đẩy nhanh quá trình chuyển dịch cơ cấu kinh tế ở các xã, thị trấn. Tỷ trọng ngành nông nghiệp từ 71% (năm 1995) giảm xuống còn 62,5% (1998), công nghiệp - thủ công nghiệp từ 3,7% tăng lên 13% , thương mại dịch vụ mỗi năm đều tăng tỷ trọng với những dấu hiệu tích cực. Tổng sản lượng lương thực năm 2000 đạt 23.260 tấn, so với năm 1995 đạt 21.750 tấn. Triển khai Dự án trồng rừng Việt - Đức trên địa bàn huyện đến năm 2000 đã trồng được 732,39ha.

Trong giai đoạn 1996 - 2000, các lĩnh vực văn hóa, xã hội của huyện có nhiều tiến bộ. Năm 2000, toàn huyện có 3.500 hộ đạt tiêu chuẩn gia đình văn hóa. Năm 1997, huyện Chi Lăng đã được công nhận đạt tiêu chuẩn phổ cập giáo dục tiểu học - xóa mù chữ sớm hơn 1 năm so với mục tiêu Đại hội đề ra. Đến năm 1998 toàn huyện Chi Lăng có 31 trường học và cơ sở GD. Năm 2000 tỷ lệ trẻ em suy dinh dưỡng toàn huyện đã giảm xuống 32%. Số hộ đói nghèo toàn huyện đã giảm xuống còn 10%. Thu nhập bình quân đầu người năm 2000 đạt 2.626.000 đ/năm.

Hoạt động của hệ thống chính trị có nhiều đổi mới. Tại kỳ họp thứ nhất, HĐND huyện khóa XVI đã bầu đồng chí Vi Trọng Thủy làm Chủ tịch HĐND huyện nhiệm kỳ 1999-2004. Chất lượng đảng viên được nâng lên, đảng viên loại I năm 1999 của Đảng bộ huyện đạt 89%.

Phát huy truyền thống Chi Lăng lịch sử, nhân dân các dân tộc huyện Chi Lăng đã cống hiến, đóng góp nhiều sức người, sức của cho cuộc kháng chiến chống Pháp, chống Mỹ, cuộc chiến tranh bảo vệ biên giới năm 1979. Năm 2000 Đảng bộ, chính quyền, nhân dân các dân tộc huyện Chi Lăng đã vinh dự được Nhà nước phong tặng nhiều danh hiệu cao quý như: Danh hiệu Anh hùng lực lượng vũ trang nhân dân thời kỳ chống Mỹ cứu nước đối với cán bộ, Nhân dân các dân tộc huyện Chi Lăng (11/2000); Danh hiệu Anh hùng lực lượng vũ trang nhân dân thời

kỳ chống Mỹ đối với cán bộ và nhân dân xã Quang Lang, huyện Chi Lăng (11/2000).

Từ ngày 28 đến ngày 30/11/2000, Đại hội Đảng bộ huyện Chi Lăng lần thứ XIX được tổ chức tại Hội trường Ủy ban nhân dân huyện. Dự Đại hội có 150 đại biểu đại diện cho hơn 2000 đảng viên của toàn Đảng bộ huyện. Đại hội bầu Ban Chấp hành Đảng bộ huyện Chi Lăng khóa XIX, nhiệm kỳ 2000 - 2005 gồm 33 đồng chí. Đồng chí Nguyễn Thế Tuy được bầu làm Bí thư Huyện ủy; đồng chí Hoàng Trúc được bầu làm ủy viên Thường trực Huyện ủy; đồng chí Hoàng Văn Đoàn được bầu làm Phó Bí thư Huyện ủy.

Căn cứ vào tình hình thực tiễn của địa phương, Đại hội đề ra mục tiêu trong 5 năm (2000 - 2005) là: Tốc độ tăng GDP bình quân hằng năm từ 9 - 9,5%. Tổng vốn đầu tư xây dựng kết cấu hạ tầng kinh tế - xã hội là 235.860 triệu đồng.

Tháng 11/2002, đồng chí Nguyễn Thế Tuy, Bí thư Huyện ủy Chi Lăng được điều động về tỉnh nhận công tác khác. Đồng chí Hoàng Trung Tuyền, Tỉnh ủy viên, Hiệu trưởng Trường Chính trị Hoàng Văn Thụ tỉnh Lạng Sơn được Ban Thường vụ Tỉnh ủy chỉ định tham gia Ban Chấp hành Huyện ủy và giữ chức vụ Bí thư Huyện ủy Chi Lăng, khóa XIX, nhiệm kỳ 2000 - 2005.

Qua 5 năm lãnh đạo thực hiện đường lối của Đại hội Đảng bộ huyện lần thứ XIX, Đảng bộ huyện Chi Lăng đã đạt được những thành tựu quan trọng trên mọi lĩnh vực. Tổng diện tích gieo trồng hằng năm đều tăng, năm 2005 tổng diện tích gieo trồng các cây nông nghiệp đạt 10.204,52 ha, tăng 3,29% so với năm 2004. Huyện cũng triển khai thực hiện 3 mô hình cánh đồng có thu nhập cao trên một đơn vị diện tích tại 2 xã Quang Lang và Chi Lăng, với diện tích 3,4ha với 22 hộ tham gia. Lâm nghiệp có những chuyển biến tích cực, năm 2001, huyện đã trồng được 288ha rừng tập trung, đến năm 2005, trồng được 400ha rừng tập trung; doanh thu sản xuất công nghiệp, tiểu thủ công nghiệp ước đạt 9,61 tỉ đồng. Thực hiện mục tiêu phát triển giáo dục toàn diện ở các ngành học, cấp học, năm 2005 toàn huyện có 15/21 đơn vị được công nhận hoàn thành phổ cập tiểu học; 19/21 đơn vị được công nhận hoàn thành phổ cập THCS, có 3 Trường tiểu học đạt chuẩn quốc gia.

Thực hiện chủ trương của Đại hội Đảng bộ huyện lần thứ XIX về tăng cường xây dựng quốc phòng - an ninh. Đảng bộ, chính quyền huyện chú trọng nâng cao nhận thức cho cán bộ, đảng viên và nhân dân về nhiệm vụ quốc phòng - an ninh, chống âm mưu “diễn biến hòa bình” của các thế lực thù địch. Năm 2004, Đảng bộ huyện phát động cuộc thi tìm hiểu 75 năm truyền thống vẻ vang của Đảng Cộng sản Việt Nam. Trong nhiệm kỳ, cán bộ, đảng viên đều được học tập, bồi dưỡng về chính trị, tư tưởng, toàn nhiệm kỳ, huyện có 5 đồng chí tham gia học lớp cao cấp lý luận; 70 đồng chí học trung cấp lý luận chính trị, 6 đồng chí đi học quản lý Nhà nước.

Công tác phát triển đảng được Đảng bộ huyện hết sức quan tâm. Trong những năm 2003 - 2005, Đảng bộ huyện kết nạp 202 đảng viên, đến năm 2005, 99 đảng viên mới được kết nạp, nâng tổng số đảng viên toàn Đảng bộ lên 2.689 đồng chí, sinh hoạt tại 49 tổ chức cơ sở Đảng.

Ngày 25/4/2004, cùng với cử tri cả nước, đông đảo cử tri huyện Chi Lăng tham gia bầu cử Hội đồng nhân dân ba cấp. Hội đồng nhân dân huyện khóa XVII được bầu với 38 đồng chí đại biểu. Tại kỳ họp thứ nhất, Hội đồng nhân dân huyện khóa XVII, nhiệm kỳ 2004 - 2009 đã bầu ông Hoàng Trung Tuyển làm Chủ tịch Hội đồng nhân dân huyện; ông Lăng Văn Năm làm Phó Chủ tịch Hội đồng nhân dân huyện, khóa XVII, nhiệm kỳ 2004 - 2009.

Mặt trận Tổ quốc huyện và các đoàn thể đã phát huy vai trò trong việc vận động, tập hợp, đoàn kết nhân dân thực hiện nghị quyết của Đảng, pháp luật của Nhà nước. Các phong trào phát triển kinh tế - xã hội, bảo vệ an ninh - trật tự được đông đảo nhân dân hưởng ứng. Điển hình là cuộc vận động “Toàn dân đoàn kết xây dựng đời sống văn hóa ở cơ sở” của Mặt trận Tổ quốc; phong trào thi đua “Hộ gia đình nông dân sản xuất, kinh doanh giỏi” của Hội Nông dân; các phong trào phụ nữ giúp nhau làm kinh tế; dân số - kế hoạch hóa gia đình, xây dựng gia đình no ấm, bình đẳng, tiến bộ, hạnh phúc của Hội Phụ nữ; phong trào “Thanh niên lập nghiệp và Tuổi trẻ giữ nước” của Đoàn Thanh niên; phong trào học tập, nâng cao trình độ văn hóa và năng lực chuyên môn và phong trào thi đua lao động sáng tạo của cán bộ công chức, công nhân lao động...

Phát huy truyền thống Chi Lăng lịch sử, nhân dân các dân tộc huyện Chi Lăng đã cống hiến, đóng góp nhiều sức người, sức của cho cuộc kháng chiến chống Pháp, chống Mỹ, cuộc chiến tranh bảo vệ biên giới năm 1979. Từ năm 2000 đến năm 2004, Đảng bộ, chính quyền, nhân dân các dân tộc huyện Chi Lăng đã vinh dự được Nhà nước phong tặng nhiều danh hiệu cao quý như: Danh hiệu Anh hùng lực lượng vũ trang nhân dân thời kỳ chống Mỹ cứu nước đối với cán bộ, Nhân dân các dân tộc huyện Chi Lăng (11/2000); Danh hiệu Anh hùng lực lượng vũ trang nhân dân thời kỳ chống Mỹ đối với cán bộ và nhân dân xã Quang Lang, huyện Chi Lăng (11/2000); Huân chương lao động hạng Nhất vì có nhiều thành tích trong sự nghiệp đổi mới đối với Nhân dân các dân tộc huyện Chi Lăng (2004).

5. Đảng bộ huyện Chi Lăng lãnh đạo Nhân dân đẩy mạnh sự nghiệp CNH-HĐH và hội nhập Quốc tế (2006 - 2015)

Từ ngày 04 đến ngày 06/10/2005, Đảng bộ huyện Chi Lăng tổ chức Đại hội lần thứ XX, nhiệm kỳ 2005 - 2010 tại Hội trường Ủy ban nhân dân huyện. Dự Đại hội có 250 đại biểu đại diện cho hơn 2800 đảng viên trong toàn Đảng bộ huyện.

Đại hội đã bầu Ban Chấp hành Đảng bộ huyện Chi Lăng, khóa XX nhiệm kỳ 2005 - 2010 gồm 35 đồng chí: Hoàng Trúc, Nông Thanh Bình, Hoàng Văn Đoàn, Vi Phương Ánh, Mai Thị Hợi, Vi Thanh Biên, Đoàn Ngọc Bình, Trần Tiến Minh, Lăng Văn Năm, Nông Thanh Tâm, La Tiến, Vi Trung Thái, Đoàn Thị Hoàn, Hoàng Triều Dương, Hoàng Việt Dũng, Trương Hồng Khiêm, Nguyễn Đức Thắng, Hoàng Văn Mít, Hoàng Anh Chuyển, Hoàng Kim Niên, Vi Nông Trường, Nguyễn Văn Giang, Hoàng Văn Tuấn, Cao Kim Dung, Vũ Thị Dung, Cao Duy Hùng, Vy Kim Truyền, Hoàng Văn Cẩm, Hoàng Văn Thành, Hoàng Văn Thắng, Dương Ngọc Đại, Lý Văn Phong, Giang Văn Sơn, Vi Xuân Trường, Vi Thị Ca. Đồng chí Hoàng Trúc được bầu làm Bí thư Huyện ủy; Đồng chí Nông Thanh Bình, đồng chí Hoàng Văn Đoàn được bầu làm Phó Bí thư Huyện ủy.

Qua 5 năm lãnh đạo thực hiện đường lối của Đại hội Đảng bộ huyện lần thứ XIX, Đảng bộ huyện Chi Lăng đã đạt được những thành tựu quan trọng trên mọi lĩnh vực. Kinh tế tăng trưởng khá và ổn định với tốc độ tăng GDP bình quân 12%/năm, đạt mục tiêu Đại hội XIX đề ra. Tổng sản lượng lương thực có hạt bình quân trên 29.000 tấn/năm, lương thực bình quân đầu người đạt 380 kg/người. Cơ cấu chuyển dịch đúng hướng. Các thành phần kinh tế phát triển đa dạng, phát huy hiệu quả trong sản xuất kinh doanh, đặc biệt là trong nông - lâm nghiệp. Kết cấu hạ tầng được tăng cường, phục vụ tốt cho sản xuất và đời sống nhân dân; quan hệ sản xuất được củng cố; một số mô hình kinh tế điển hình tiên tiến được duy trì và tiếp tục phát huy tác dụng. Văn hóa - xã hội phát triển theo hướng chuẩn hóa, hiện đại hóa và xã hội hóa. Đời sống vật chất, tinh thần của nhân dân được cải thiện, GDP bình quân đầu người tăng lên 4.253.000 đồng năm 2005 so với mức 2.530.000 đồng năm 2000. Số hộ giàu và khá tăng, số hộ nghèo giảm từ 16% năm 2000 xuống còn 9,26% vào năm 2004.

Ban Chấp hành Đảng bộ huyện thường xuyên lãnh đạo, chỉ đạo việc đẩy mạnh chuyển dịch cơ cấu cây trồng, hình thành các vùng sản xuất tập trung như: vùng na dai thị trấn Chi Lăng, xã Chi Lăng, xã Quang Lang, thị trấn Đồng Mỏ; vùng vải thiều ở các xã Quan Sơn, vùng hồi ở Gia Lộc, Thượng Cường.

Trong nhiệm kỳ 2005 - 2010, tốc độ tăng GDP bình quân hàng năm của huyện Chi Lăng đạt 12,92%, vượt 0,92% so với mục tiêu Đại hội Đảng bộ huyện lần thứ XX đề ra. Năm 2010, tăng trưởng kinh tế đạt 14%, trong đó nhóm nông - lâm - thủy sản tăng 12,02%, công nghiệp - xây dựng tăng 30,04%, các ngành dịch vụ tăng 13,07% so với năm 2009. Cơ cấu kinh tế được chuyển dịch theo hướng tích cực: Ngành nông - lâm nghiệp: 61,76%; ngành công nghiệp - tiểu thủ công nghiệp: 11,75%; dịch vụ thương mại: 26,49%. Thu nhập bình quân đầu người năm 2010 đạt 15,22 triệu.

Trong giai đoạn 2005 - 2010 công tác giáo dục - đào tạo luôn được tập trung chăm lo phát triển cả về quy mô, cơ sở vật chất, trang thiết bị... Chất lượng giảng dạy và học tập ngày càng được nâng lên. Tỷ lệ học sinh khá, giỏi ở các bậc học được nâng lên. Tỷ lệ giáo viên đạt chuẩn trở lên về trình độ đào tạo của các cấp học từ mầm non đến THPT là 90%, chất lượng đội ngũ cán bộ quản lý giáo dục từng bước được nâng lên cả về năng lực quản lý và trình độ lý luận chính trị. Với những cố gắng trong lãnh đạo, chỉ đạo huyện Chi Lăng có 10 trường học đạt Chuẩn quốc gia, hoàn thành chỉ tiêu đại hội Đảng bộ huyện lần thứ XX đề ra. Tỷ lệ học sinh tốt nghiệp trung học cơ sở và trung học phổ thông hàng năm đạt từ 75% đến 81,5%, tỷ lệ huy động trẻ từ 3 đến 5 tuổi vào mẫu giáo đạt 95%, trẻ 5 tuổi ra lớp đạt 98,9% trở lên.

Công tác phát triển Đảng và xây dựng tổ chức cơ sở đảng trong sạch, vững mạnh được đặc biệt quan tâm cả về số lượng và chất lượng. Trong 5 năm (2006-2010), huyện đã tách và thành lập mới được 41 chi bộ, xóa 4 thôn, 16 trường học không có chi bộ, đến năm 2010 có 209/212 thôn, bản và 60/70 trường học có chi bộ. Trong nhiệm kỳ, Đảng bộ huyện đã kết nạp 836 đảng viên mới. Chế độ, chính sách cán bộ, đảng viên và công tác thi đua khen thưởng luôn được thực hiện đúng quy định.

Từ ngày 08 đến ngày 09/7/2010, Đảng bộ huyện Chi Lăng đã trọng thể tổ chức Đại hội Đảng bộ huyện lần thứ XXI, nhiệm kỳ 2010-2015 tại Hội trường Ủy ban nhân dân huyện. Dự Đại hội có 218 đại biểu đại diện cho hơn 3300 đảng viên của Đảng bộ huyện. Dự và chỉ đạo Đại hội có đồng chí Tòng Thị Phóng - Ủy viên Ban Chấp hành Trung ương Đảng, Phó Chủ tịch Quốc hội nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam. Đại hội bầu Ban Chấp hành Đảng bộ huyện Chi Lăng khóa XXI, nhiệm kỳ 2010-2015 gồm 43 đồng chí. Đồng chí Hoàng Trúc được Đại hội bầu trực tiếp giữ chức vụ Bí thư Huyện ủy khóa XXI, nhiệm kỳ 2010 - 2015.

Từ ngày 27 đến 29/10/2010, Đại hội đại biểu Đảng bộ tỉnh Lạng Sơn lần XV, nhiệm kỳ 2010 - 2015, đã diễn ra tại Hội trường Tỉnh ủy, Phường Chi Lăng, Thành phố Lạng Sơn. Đại hội khẳng định những thành tựu, kết quả đạt được, cũng như nhìn nhận rõ những hạn chế, yếu kém cần khắc phục trong 5 năm thực hiện Nghị quyết Đại hội Đảng bộ tỉnh lần thứ XV; đề ra phương hướng, nhiệm vụ mới trong nhiệm kỳ 2010 - 2015. Tháng 11/2013 đồng chí Hoàng Trúc, Tỉnh ủy viên, Bí thư Huyện ủy được điều động về tỉnh nhận công tác khác. Đồng chí Phạm Ngọc Thường, Tỉnh ủy viên, Giám đốc Sở Giáo dục và Đào tạo tỉnh Lạng Sơn được Ban Thường vụ Tỉnh ủy chỉ định tham gia Ban Chấp hành, Ban Thường vụ và giữ chức vụ Bí thư Huyện ủy huyện Chi Lăng khóa XXI, nhiệm kỳ 2010 - 2015.

Qua 5 năm triển khai thực hiện, chương trình xây dựng nông thôn mới được triển khai đồng bộ, rộng khắp từ huyện tới các xã. Bước đầu triển khai đạt được những kết quả nhất định. Đến năm 2015, toàn huyện đã có 19/19 xã được UBND phê duyệt quy hoạch chung xây dựng nông thôn mới, 4/19 xã chiếm tỉ lệ 21,05% được duyệt quy hoạch chi tiết trung tâm xã. 100% các xã hoàn thành lập đề án xây dựng nông thôn mới. Chương trình xây dựng nông thôn mới đã trở thành phong trào sâu rộng, sôi nổi, hiệu quả đều khắp trong toàn huyện. Năm 2014, xã Chi Lăng là một trong những xã đầu tiên của tỉnh Lạng Sơn được công nhận xã đạt chuẩn nông thôn mới; năm 2015, xã Vạn Linh được công nhận xã đạt chuẩn nông thôn mới. Từ đó lan tỏa toàn huyện trở thành phong trào sâu rộng, sôi nổi, đều khắp toàn huyện.

Trong những năm 2010 - 2015, tốc độ tăng GDP bình quân hàng năm của huyện Chi Lăng đạt 13,06%. Trong đó, ngành nông lâm nghiệp, thủy sản tăng 5,7%; công nghiệp - xây dựng tăng 32,67%; thương mại dịch vụ tăng 18,57%. GDP bình quân đầu người ước tính năm 2015 đạt 29 triệu đồng/người/năm. Cơ cấu kinh tế chuyển dịch đúng hướng, nông - lâm nghiệp chiếm 34%, công nghiệp và xây dựng 36%, thương mại - dịch vụ 30%.

Nhờ sự quan tâm của các cấp ủy đảng và chính quyền, chất lượng giáo dục của huyện Chi Lăng trong những năm 2010-2015 ngày càng được nâng lên. Tỷ lệ học sinh khá giỏi các khối học hàng năm đều tăng, học sinh đạt giải trong các kỳ thi học sinh giỏi cấp tỉnh, huyện đạt tỷ lệ cao. Hoàn thành công tác tuyển sinh hàng năm, quy mô trường lớp học tiếp tục giữ vững: Năm 2015, số lớp ở cấp mầm non tăng 5 lớp, cấp tiểu học giảm 11 lớp, cấp THCS giảm 10 lớp, tỷ lệ huy động nhà trẻ đạt 31,7%, tăng 2% so với năm 2014, mẫu giáo đạt 99,2%, tăng 1,3% so với năm học trước, mẫu giáo 5 tuổi và trẻ 6 tuổi vào lớp 1 đạt 100%. Công tác phổ cập giáo dục được quan tâm chỉ đạo thực hiện. Toàn huyện có 20/21 xã, thị trấn đạt

chuẩn phổ cập giáo dục mầm non cho trẻ 5 tuổi đạt 95,2%, duy trì kết quả phổ cập tiểu học đúng độ tuổi và phổ cập giáo dục THCS 21/21 xã, thị trấn. Năm 2015, toàn huyện có 19 trường đạt Chuẩn quốc gia.

Chất lượng công tác khám chữa bệnh và y đức được nâng lên. Năm 2015, tại cấp huyện đã khám cho 52.916 lượt người, đạt 130,7% kế hoạch, tăng 25,7% so với năm 2014, điều trị 9.825 lượt bệnh nhân, tăng 32,2% so với năm 2014, tại tuyến xã đã khám cho 95.000 lượt người, đạt 124,7% kế hoạch, tăng 27,4% so với năm 2014. Điều trị 4.949 lượt bệnh nhân, tăng 34,5% so với cùng kỳ.

Hoạt động văn hóa thông tin đã góp phần tích cực vào việc tuyên truyền đường lối, chính sách của Đảng và Nhà nước, xây dựng nếp sống mới. Phong trào “Toàn dân đoàn kết xây dựng đời sống văn hóa” tiếp tục được duy trì và đẩy mạnh. **Đến năm 2015, đã chỉ đạo triển khai hoàn thành** xây dựng mới 8 nhà văn hóa thôn, đạt 114% kế hoạch, nâng tổng số nhà văn hóa thôn hiện có lên 181/212 thôn, chiếm 85,4%, nâng cấp, sửa chữa 10 nhà văn hóa thôn đạt chuẩn; làm mới 1 sân tập thể thao xã; toàn huyện có 9 xã có nhà văn hóa, khu thể thao. Tăng cường kiểm tra các hoạt động văn hóa, dịch vụ văn hóa, các điểm tôn giáo, tín ngưỡng theo quy định. Cơ sở vật chất cho văn hóa - thông tin, nhất là phương tiện nghe nhìn đã đáp ứng tốt hơn nhu cầu hưởng thụ văn hóa, tinh thần cho nhân dân.

6. Đảng bộ huyện Chi Lăng nhiệm kỳ 2015 - 2020

Trong nhiệm kỳ 2015 - 2020, Ban Chấp hành, Ban Thường vụ Huyện Chi Lăng đoàn kết, thống nhất; đổi mới, sáng tạo trong lãnh đạo, chỉ đạo, nhất là trong việc tổ chức triển khai thực hiện có hiệu quả 03 Nghị quyết chuyên đề và 06 chương trình trọng tâm toàn khóa: Kinh tế - xã hội của huyện tiếp tục ổn định; duy trì tăng trưởng kinh tế khá; kết cấu hạ tầng kinh tế - xã hội được quan tâm đầu tư; thu ngân sách vượt kế hoạch đề ra. Công tác giải phóng mặt bằng, triển khai thực hiện các dự án được quan tâm chỉ đạo có nhiều kết quả rõ nét. Văn hóa xã hội có nhiều chuyển biến tiến bộ, an sinh xã hội được đảm bảo, đời sống vật chất, tinh thần của nhân dân tiếp tục được nâng lên; công tác thanh tra, kiểm tra, giám sát được tăng cường; quốc phòng - an ninh, trật tự an toàn xã hội được đảm bảo.

Tốc độ tăng trưởng kinh tế bình quân giai đoạn 2015 – 2020 đạt 8,03%, trong đó, ngành nông lâm nghiệp, thủy sản đạt 3,58%; công nghiệp - xây dựng đạt 12,48%; thương mại dịch vụ đạt 7,56%. Cơ cấu kinh tế chuyển dịch theo hướng nâng cao giá trị gia tăng trong sản xuất nông - lâm nghiệp, thương mại - dịch vụ; nâng cao tỷ trọng sản xuất công nghiệp - xây dựng, từng bước hiện đại hóa.

Sản xuất nông, lâm nghiệp có sự chuyển dịch mạnh về cơ cấu cây trồng, vật nuôi, hướng dẫn nông dân áp dụng các tiến bộ khoa học kỹ thuật vào sản xuất, sử dụng giống mới năng suất cao, có giá trị kinh tế phù hợp với điều kiện khí hậu, thổ nhưỡng, phương thức canh tác của huyện, đổi mới hình thức tổ chức sản xuất; khai thác tiềm năng, thế mạnh để tăng diện tích các cây trồng có giá trị kinh tế. Triển khai thực hiện xây dựng vùng sản xuất Na an toàn theo tiêu chuẩn GlobalGAP, VietGAP nhằm nâng cao chất lượng, giá trị, đảm bảo vệ sinh an toàn thực phẩm hướng tới xuất khẩu, sản xuất theo chuỗi giá trị.

Từ năm 2017 - 2019 huyện Chi Lăng đã phối hợp với các sở, ban, ngành của tỉnh tổ chức thành công Ngày hội Na Chi Lăng. Năm 2018, thương hiệu Na Chi Lăng đã vinh dự được Tổng hội Nông nghiệp Việt Nam vinh danh và trao cúp vàng chứng nhận là thương hiệu sản phẩm nông nghiệp có chất lượng tốt, thương hiệu nổi tiếng trong Top 10 “Thương hiệu vàng nông nghiệp Việt Nam”. Tập trung chỉ đạo xây dựng nhãn hiệu cho một số sản phẩm chủ lực của địa phương, đến năm 2020 đã xây dựng thành công nhãn hiệu cho 04 sản phẩm: Na Chi Lăng, Cao khô Vạn Linh, Rau bò khai Chi Lăng, Ngựa bạch Hữu Kiên. Triển khai Đề án “Chương trình mỗi xã một sản phẩm” - OCOP, 02 sản phẩm “Tinh bột nghệ Hồng Nhung” và “Cao khô Vạn Linh” đạt tiêu chuẩn ba sao cấp tỉnh.

Chương trình xây dựng nông thôn mới được triển khai đồng bộ, trở thành phong trào thi đua sôi nổi, rộng khắp trên địa bàn. Trong giai đoạn 2015-2020 có 07 xã đạt chuẩn nông thôn mới (Vạn Linh, Quang Lang, Hòa Bình, Bằng Mạc, Mai Sao, Gia Lộc, cuối năm 2020 có thêm xã Y Tịch), xã Chi Lăng là xã đầu tiên của huyện, tỉnh đạt chuẩn nông thôn mới nâng cao năm 2019. Đến nay toàn huyện có 07/18 xã đạt chuẩn nông thôn mới (xã Quang Lang sáp nhập vào thị trấn Đồng Mỏ), đạt 36,8%, bình quân đạt 12,3 tiêu chí/xã, tăng 4,65 tiêu chí/xã so với năm 2015, xây dựng được 14 mô hình “Khu dân cư kiểu mẫu”.

Kết cấu hạ tầng kinh tế, xã hội trọng tâm là hạ tầng giao thông được quan tâm chỉ đạo thực hiện, huy động có hiệu quả các nguồn lực từ Nhân dân để triển khai thực hiện đề án cải tạo lưới điện hạ áp nông thôn, xây dựng đường giao thông nông thôn với phương châm “Nhà nước và Nhân dân cùng làm, Nhà nước hỗ trợ xi măng, Nhân dân đóng góp vật liệu, ngày công”. Đến năm 2020, đã bê tông hóa được 217,86 km đường giao thông nông thôn, tăng 72,96 km so với nhiệm kỳ trước; tỷ lệ cứng hóa đường ô tô đến trung tâm xã đạt 100%, tỷ lệ cứng hóa đường ô tô đến trung tâm thôn đạt 74% (143/191,9 km); cải tạo, nâng cấp được 60,85 km/115km đường điện hạ áp nông thôn, 96% dân cư nông thôn và 99,9% dân cư đô thị được sử dụng nước sạch, tỷ lệ hộ dân được sử dụng điện lưới quốc gia đạt 99,6%. Tổng vốn đầu tư toàn xã hội thực hiện trên địa bàn giai đoạn 2016 – 2020 đạt 11.000 tỷ đồng, tăng 1.889,4% so với nhiệm kỳ trước.

Thương mại, dịch vụ, du lịch tiếp tục phát triển với nhiều thành phần kinh tế tham gia, ngành hàng phong phú, hệ thống phân phối bán lẻ đa dạng cơ bản đáp ứng đầy đủ, kịp thời các mặt hàng thiết yếu cho sản xuất và đời sống của nhân dân. Tổng mức lưu chuyển hàng hóa và doanh thu dịch vụ tiêu dùng tăng bình quân trên 8-10%/năm. Nhiệm kỳ 2015-2020, hoạt động du lịch phát triển khá, hàng năm thu hút trên 96.000 lượt khách đến tham quan tại các điểm di tích tín ngưỡng và Khu di tích lịch sử Chi Lăng, Nhà bảo tàng, khu danh thắng Hang gió và tham dự Ngày hội Na Chi Lăng cũng như các Lễ hội truyền thống trên địa bàn; các cơ sở dịch vụ phục vụ hoạt động du lịch tiếp tục được cải thiện, cơ bản đáp ứng nhu cầu cho khách đến tham quan.

Giáo dục và đào tạo có bước chuyển biến tiến bộ, chất lượng giáo dục tiếp tục được nâng lên. Đạt chuẩn phổ cập giáo dục mầm non cho trẻ em 5 tuổi; nâng cao chất lượng phổ cập giáo dục ở các cấp học. Chất lượng giáo dục toàn diện có bước phát triển vững chắc. Công tác xây dựng trường học đạt chuẩn quốc gia có

kết quả tích cực; trong nhiệm kỳ công nhận mới được 13 trường, vượt 03 trường so với Nghị quyết đề ra và duy trì được 10 trường đạt chuẩn Quốc gia.

Công tác chăm sóc và bảo vệ sức khỏe Nhân dân ngày càng được cải thiện. Trung tâm y tế huyện được đầu tư mở rộng, đến năm 2020 có 200 giường (tăng 80 giường so với năm 2015), trình độ, tinh thần trách nhiệm và y đức của đội ngũ y, bác sĩ từng bước được nâng lên, đến nay toàn huyện có 49 bác sĩ, bình quân có 07 bác sĩ trên 1 vạn dân. Mạng lưới y tế cơ sở tiếp tục được đầu tư, nâng cấp đáp ứng tốt hơn yêu cầu nhiệm vụ chăm sóc sức khỏe Nhân dân. Đến năm 2020, có 15/20 trạm y tế xã, thị trấn đạt chuẩn bộ tiêu chí quốc gia về y tế xã; tỷ lệ người dân tham gia bảo hiểm y tế đạt 96%, tỷ lệ chất thải y tế được xử lý đạt 99%.

Lĩnh vực văn hoá thông tin - thể thao được triển khai thực hiện có hiệu quả. Chủ động thực hiện tốt công tác bảo tồn, phát huy các giá trị di tích gắn với phát triển du lịch. Thực hiện quy hoạch mở rộng, cắm mốc bảo vệ di tích cho 47/52 điểm di tích thuộc quần thể khu di tích lịch sử Chi Lăng, tổ chức thành công Hội thảo khoa học “ Khu di tích lịch sử Chi Lăng, giá trị lịch sử bảo tồn và phát huy”, phối hợp thực hiện hồ sơ và đã được Thủ tướng Chính phủ ký Quyết định công nhận Khu di tích lịch sử Chi Lăng, là di tích lịch sử cấp Quốc gia đặc biệt. Phê duyệt Đồ án quy hoạch chi tiết 1/500 khu di tích Chi Lăng với diện tích 50ha, phạm vi nghiên cứu trên 100ha...khởi công xây dựng công trình Đền Chi Lăng với tổng kinh phí trên 120 tỷ đồng.

Đến năm 2020, có 10/20 xã, thị trấn có nhà văn hóa xã, 99,9% thôn, khu phố có nhà văn hóa, 16/20 xã, thị trấn có sân chơi bãi tập, tỷ lệ hộ đạt gia đình văn hóa chiếm 85%, tỷ lệ cơ quan, đơn vị đạt chuẩn văn hóa chiếm 96%, tỷ lệ khu dân cư văn hóa đạt 68%. Công tác an sinh xã hội được thực hiện có hiệu quả. Triển khai tốt Chương trình mục tiêu quốc gia về giảm nghèo bền vững, giai đoạn 2015 - 2020, huy động và sử dụng có hiệu quả các nguồn lực hỗ trợ cho giảm nghèo, tỷ lệ hộ nghèo hàng năm giảm 3%, giảm từ 23,66% năm 2015 xuống còn 9,77% năm 2019.

Việc thực hiện Nghị quyết Trung ương 4 khóa XI, XII của Ban Chấp hành Trung ương Đảng về tăng cường xây dựng, chỉnh đốn Đảng; Chỉ thị số 05-CT/TW của Bộ Chính trị về “Đẩy mạnh học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh” được tập trung chỉ đạo, trở thành công việc tự giác, thường xuyên của các tổ chức đảng, cơ quan, đơn vị, của mỗi cán bộ, đảng viên và Nhân dân; đưa nội dung học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh vào nội dung sinh hoạt định kỳ của chi bộ. Qua việc học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh đã có 66 tập thể, 101 cá nhân tiêu biểu, điển hình tiên tiến được biểu dương, khen thưởng.

Công tác phát triển đảng viên luôn được quan tâm cả về số lượng, chất lượng. Trong nhiệm kỳ 2015 - 2020, đã kết nạp mới được 907 đảng viên, vượt 20,93% chỉ tiêu Nghị quyết đề ra; đến năm 2020, Đảng bộ có 52 chi, đảng bộ trực thuộc (giảm 05 chi bộ so với năm 2015, do sắp xếp, tinh giản bộ máy); tổng số chi bộ trực thuộc đảng ủy cơ sở là 274 chi bộ, (giảm 36 chi bộ so với năm 2015) với trên 4.636 đảng viên, chú trọng phát triển đảng viên mới trong ngành giáo dục và trường thôn, khu phố (hiện nay có 148/177 trường thôn, khu phố là đảng viên).

7. Đảng bộ huyện Chi Lăng giai đoạn (2020 - 2023)

Qua 3 năm triển khai Nghị quyết Đảng bộ huyện lần thứ XXIII, huyện Chi Lăng luôn nhận được sự quan tâm lãnh đạo, chỉ đạo của Tỉnh ủy, Hội đồng nhân dân, Ủy ban nhân dân tỉnh và sự tạo điều kiện giúp đỡ của các ban, sở, ngành, đoàn thể của tỉnh; Đảng bộ, chính quyền và nhân dân các dân tộc huyện Chi Lăng đã phát huy truyền thống anh hùng, đoàn kết, chủ động, sáng tạo trong lãnh đạo, chỉ đạo, triển khai thực hiện nhiệm vụ phát triển kinh tế - xã hội, quốc phòng - an ninh, cơ cấu kinh tế tiếp tục chuyển dịch theo hướng sản xuất hàng hóa, từng bước hình thành các vùng sản xuất nông nghiệp tập trung; chương trình mục tiêu quốc gia về xây dựng nông thôn mới được đẩy mạnh; giáo dục - đào tạo, văn hoá - xã hội có nhiều chuyển biến tiến bộ; an sinh xã hội được đảm bảo, đời sống vật chất, tinh thần của nhân dân từng bước được nâng cao. Công tác xây dựng Đảng, xây dựng hệ thống chính trị được chú trọng. Thích ứng an toàn, linh hoạt, kiểm soát hiệu quả dịch COVID-19; vừa phòng, chống dịch có hiệu quả, vừa đẩy mạnh phát triển kinh tế - xã hội.

Tháng 8/2021, đồng chí Đinh Hữu Học, Tỉnh ủy viên, Bí thư Huyện ủy được điều động về tỉnh nhận công tác khác; đồng chí Trần Thanh Nhân, Tỉnh ủy viên, Chánh Văn phòng Tỉnh ủy được Ban Thường vụ Tỉnh ủy luân chuyển, chỉ định tham gia Ban Chấp hành, Ban Thường vụ và giữ chức Bí thư Huyện ủy Chi Lăng nhiệm kỳ 2020 - 2025. Huyện tổ chức thành công cuộc bầu cử đại biểu Quốc hội khóa XV và đại biểu Hội đồng nhân dân các cấp nhiệm kỳ 2021 - 2026; tổ chức các hoạt động và chương trình kỷ niệm 595 năm Chiến thắng Chi Lăng (10/10/1427 - 10/10/2022), đón nhận Huân chương lao động hạng nhất (lần thứ hai); đón bằng xếp hạng Di tích Quốc gia đặc biệt - Di tích lịch sử Chi Lăng đã được Thủ tướng Chính phủ ban hành Quyết định xếp hạng năm 2019; tổ chức thành công diễn tập khu vực phòng thủ huyện Chi Lăng...

Bên cạnh những thuận lợi, Huyện Chi Lăng cũng chịu tác động bởi nhiều yếu tố khó khăn, thách thức như: Chi Lăng là huyện miền núi, kinh tế chủ yếu là sản xuất nông, lâm nghiệp; địa hình chia cắt, phần lớn là đồi núi cao; đất canh tác không tập trung nên quy mô sản xuất nông nghiệp nhỏ lẻ, khó áp dụng đồng bộ khoa học kỹ thuật vào sản xuất; kết cấu hạ tầng tuy đã được đầu tư xây dựng nhưng nhìn chung chưa đáp ứng được yêu cầu. Trên địa bàn huyện triển khai nhiều dự án lớn như dự án đường Cao tốc Bắc Giang - Lạng Sơn, Chợ nông sản, khu công nghiệp Đồng Bành giai đoạn 2, dự án mở tuyến đường liên xã từ Thị trấn Chi Lăng vào xã Y Tịch, dự án khu đô thị phía Đông và Đông Nam thị trấn Đồng Mỏ ảnh hưởng đến nhiều hộ dân đang sinh sống. Ảnh hưởng bởi đại dịch Covid-19 diễn biến phức tạp, lây lan nhanh, số lượng ca dương tính lây nhiễm trong cộng đồng tăng cao. Một bộ phận người dân không chấp hành đúng quy định về phòng chống dịch, làm lây lan dịch bệnh cho gia đình và cộng đồng. Ảnh hưởng của đợt lũ ngày 10/5/2022, mưa lớn xảy ra trên diện rộng đã làm sạt lở, hư hỏng nhiều tuyến đường giao thông, công trình hạ tầng kỹ thuật, ngập lụt, sạt lở đất làm thiệt hại nghiêm trọng đến tài sản của Nhà nước và nhân dân, tổng thiệt hại trên 214 tỷ đồng.

Trước những khó khăn thách thức đó, với sự lãnh đạo của cấp ủy, chính quyền, cùng với sự đồng thuận của nhân dân nên huyện đã tận dụng tốt các thời cơ,

vượt qua khó khăn, tạo bước phát triển đột phá, đạt được những kết quả nổi bật, toàn diện trên tất cả các lĩnh vực, cụ thể như sau:

Trong lĩnh vực xây dựng Đảng và hệ thống chính trị, Ban Thường vụ Huyện ủy chỉ đạo triển khai nghiêm túc việc học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh theo Kết luận số 01-KL/TW, ngày 18/5/2021 của Bộ Chính trị về tiếp tục thực hiện Chỉ thị số 05-CT/TW của Bộ Chính trị. Đến tháng 5 năm 2023, toàn Đảng bộ huyện có 28 chi, đảng bộ trực thuộc Huyện ủy. Cấp ủy và UBKT các cấp đã kiểm tra 633 tổ chức đảng và đảng viên, giám sát được 564 tổ chức đảng và đảng viên. Ban Thường vụ Huyện ủy đã kịp thời ban hành Quy chế công tác dân vận của hệ thống chính trị trên địa bàn huyện. Chỉ đạo Đảng ủy các xã, thị trấn thành lập Tổ công tác dân vận với kết quả 20/20 xã đã thành lập được Tổ công tác dân vận và đi vào hoạt động. Chỉ đạo thành lập các Tổ Covid cộng đồng tại các khu dân cư xã, thị trấn. Công tác triển khai Phong trào thi đua “Dân vận khéo” được quan tâm, qua 02 năm triển khai thực hiện trên địa bàn toàn huyện đã có 303 mô hình, điển hình “*Dân vận khéo*” được các tập thể, cá nhân đăng ký triển khai thực hiện. Công tác triển khai xây dựng mô hình “Chính quyền thân thiện” cấp cơ sở: Từ đầu nhiệm kỳ đến hết năm 2022 đã lãnh đạo triển khai nhân rộng và thực hiện mô hình “Chính quyền thân thiện” cấp cơ sở tại 20/20 xã, thị trấn.

Trong lĩnh vực kinh tế, triển khai thực hiện chương trình mỗi xã một sản phẩm, đến tháng 5/2023 toàn huyện có 18 sản phẩm đạt chứng nhận OCOP. Công tác trồng rừng, chăm sóc, bảo vệ rừng tiếp tục được quan tâm; tỷ lệ độ che phủ của rừng đến hết năm 2022 đạt 49,6%. *Chương trình xây dựng nông thôn mới* được quan tâm chỉ đạo quyết liệt, đẩy mạnh công tác tuyên truyền, nâng cao nhận thức cho nhân dân về xây dựng nông thôn mới. Đến hết năm 2022, huyện có 09/18 xã đạt chuẩn nông thôn mới, bình quân số tiêu chí đạt chuẩn/xã đạt 12,61 tiêu chí; có 02 xã đạt chuẩn nông thôn mới nâng cao (xã Chi Lăng và xã Bằng Mạc), 01 xã nông thôn mới kiểu mẫu (xã Chi Lăng). Chỉ đạo thực hiện có hiệu quả phong trào “Ngày Chủ nhật đỏ chung sức xây dựng nông thôn mới, đô thị văn minh” trên địa bàn các xã, thị trấn. Với phương châm “*Nhà nước và Nhân dân cùng làm, Nhà nước hỗ trợ xi măng, Nhân dân đóng góp vật liệu, ngày công*”; kết quả đã bê tông hóa được 129,27 km đường giao thông nông thôn; thực hiện Đề án cải tạo lưới điện hạ áp nông thôn được 82,883km; xây dựng mới được 15 cầu, ngâm tràn dân sinh. Sản xuất công nghiệp - tiểu thủ công nghiệp tiếp tục có nhiều chuyển biến tích cực, giá trị sản xuất công nghiệp bình quân giai đoạn 2020-2022 đạt 2.022 tỷ đồng; thương mại, dịch vụ, du lịch tiếp tục phát triển; hoạt động du lịch phát triển, thu hút trên 344,9 nghìn lượt khách đến tham quan tại các điểm di tích tín ngưỡng và Khu di tích lịch sử Chi Lăng, Nhà trưng bày chiến thắng Chi Lăng và các lễ hội truyền thống trên địa bàn;

Giai đoạn 2020 - 2022, công tác quản lý, điều hành, thu, chi ngân sách có nhiều tiến bộ, thu ngân sách Nhà nước trên địa bàn hàng năm cơ bản đều đạt và vượt dự toán giao, thu ngân sách nội địa tăng bình quân đạt 8,6%. Tình hình sản xuất kinh doanh của các doanh nghiệp, hợp tác xã có nhiều khởi sắc. Hàng năm, tổ chức Hội nghị gặp mặt doanh nghiệp, HTX nhằm nắm bắt kịp thời những khó khăn,

vướng mắc của doanh nghiệp trong hoạt động sản xuất kinh doanh. Trong giai đoạn 2020-2023 đã thành lập mới được 28 doanh nghiệp, 25 HTX, lũy kế tính đến 31.3/2023, trên địa bàn huyện có 98 doanh nghiệp, 45 hợp tác xã.

Trong lĩnh vực tài nguyên môi trường, công tác bồi thường giải phóng mặt bằng, giai đoạn 2020-2023, huyện xây dựng mở mới tuyến đường liên xã thị trấn Chi Lăng vào xã Y Tịch; công tác giải phóng mặt bằng, hỗ trợ và tái định cư dự án được tập trung chỉ đạo quyết liệt; huyện đã ban hành 1.424 quyết định phê duyệt phương án bồi thường, hỗ trợ và tái định cư cho 1.424 hộ gia đình, cá nhân bị ảnh hưởng.

Đến tháng 5/2023, trong lĩnh vực chuyển đổi số, cải cách hành chính, chỉ đạo đơn đốc các cơ quan, đơn vị, UBND các xã thị trấn triển khai cài đặt app công dân số Xứ Lạng, tài khoản thanh toán điện tử, tài khoản người mua trên các sàn giao dịch điện tử với tổng số tài khoản các ứng dụng (app) đã cài đặt được 72.139 tài khoản đạt 183,59% so với chỉ tiêu tỉnh giao, đứng thứ 01/11 huyện, thành phố; tỷ lệ giải quyết thủ tục hành chính mức độ 3 và 4 đạt trên 89%, tiếp nhận các thủ tục hành chính qua trực tuyến đạt trên 66,7%, vượt chỉ tiêu so với tỉnh giao. Thực hiện nghiêm túc kỷ luật kỷ cương hành chính, từ năm 2020 đến 31/3/2023, huyện đã thực hiện kiểm tra công vụ đột xuất được 80 lượt các cơ quan, đơn vị.

Trong lĩnh vực văn hóa - xã hội, giáo dục và đào tạo có bước chuyển biến tiến bộ. Quy mô trường lớp được sắp xếp phù hợp, chất lượng giáo dục toàn diện tiếp tục có những chuyển biến rõ nét và vững chắc ở các cấp học. Duy trì bền vững kết quả phổ cập giáo dục, giai đoạn này có thêm 05 trường đạt chuẩn quốc gia, nâng tổng số trường học đạt chuẩn quốc gia lên 28 trường. Các hoạt động văn hoá, thông tin được triển khai thực hiện có hiệu quả. Phong trào “Toàn dân đoàn kết xây dựng đời sống văn hóa” gắn với thực hiện chương trình mục tiêu quốc gia xây dựng nông thôn mới. Các giá trị văn hóa của dân tộc được bảo tồn, phát triển. Tổ chức thực hiện hiệu quả Đề án xây dựng nhà văn hóa thôn đạt chuẩn giai đoạn 2021-2025, tỷ lệ thôn có nhà văn hóa đạt chuẩn đến tháng 5/2023 đạt 73%. Công tác chăm sóc và bảo vệ sức khỏe nhân dân ngày càng được cải thiện. Trong giai đoạn 2020-2022, Trung tâm y tế huyện đã thực hiện khám chữa bệnh cho 127.779 lượt bệnh nhân. Đến hết năm 2022, trên địa bàn huyện có 17/20 xã, thị trấn có trạm y tế đã đạt và duy trì kết quả bộ tiêu chí Quốc gia về Y tế; tỷ lệ người dân tham gia bảo hiểm y tế đến hết năm 2022 đạt 88%. An sinh xã hội được thực hiện tốt, các nguồn hỗ trợ cho giảm nghèo được huy động và sử dụng có hiệu quả, tỷ lệ hộ nghèo trung bình hàng năm giảm 3%; tỷ lệ lao động qua đào tạo đến 31/3/2023 đạt 57,78%.

Trong lĩnh vực Quốc phòng, an ninh, công tác quốc phòng, quân sự địa phương thường xuyên được chăm lo xây dựng, củng cố ngày càng vững chắc. Lực lượng dân quân tự vệ, dự bị động viên được xây dựng đủ về số lượng, chất lượng được nâng lên; công tác giáo dục quốc phòng, tuyên quân hàng năm đều đạt 100% chỉ tiêu. An ninh chính trị, trật tự an toàn xã hội đảm bảo, tạo điều kiện cho phát triển kinh tế - xã hội.

Trong nhiệm kỳ 2020 - 2025, với tinh thần đoàn kết, chủ động, sáng tạo, phát huy truyền thống của quê hương Chi Lăng lịch sử, anh hùng, Đảng bộ, chính quyền,

Nhân dân các dân tộc huyện Chi Lăng đã đạt được những kết quả quan trọng trên các lĩnh vực; quyết tâm vượt qua khó khăn, thách thức, tận dụng thời cơ, thực hiện thắng lợi nhiệm vụ, mục tiêu “*nâng cao năng lực lãnh đạo và sức chiến đấu của toàn Đảng bộ; phát huy dân chủ, tăng cường sức mạnh đại đoàn kết các dân tộc; khai thác hiệu quả tiềm năng, thế mạnh của huyện tạo bước đột phá, xây dựng huyện Chi Lăng ngày càng phát triển*”.

BAN TỔ CHỨC CUỘC THI